

Preek over HC Zondag 1

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Lb. 1:1,2,3,4

De Tien Woorden

Zingen: Ps. 1:1,2,3

Gebed

Schriftlezing: Romeinen 14

Zingen: Ps. 62:1,4

Tekst: Zondag 1

Preek

Zingen: Ps. 119:36,37,38

Gebed

Collecte

Zingen: Gez. 167:1,2,3

Zegen

Gehouden te: Baflo, 05-01-14 (9.30 u.)

Preek

Thema: Troost en toewijding. Ofwel: Ik ben van de Heer en ik ben voor de Heer.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Houvast

Wat heb je aan de enige troost, als je 18, 35 of 50 bent? Ik noem willekeurig een paar leeftijden. Je mag je eigen leeftijd ook invullen.

Je bent jong, druk bezig met een opleiding. Je staat aan het begin van je carrière. Of je hebt een drukke baan, een leuk gezinnetje. Of je staat aan de top van je carrière. Je kunt niet hoger op.

Kortom, je staat midden in het volle, drukke leven. Je hebt je handen meer dan vol. En het bevalt prima. Druk, druk, druk. Maar ja, dat hoort er bij. Je bent blij dat je een vast contract hebt. Dat is niet vanzelfsprekend in deze tijd...

Wat moet je dan aan met zondag 1? Wat kun je met de zondag van de enige troost in leven en sterven? Je leeft volop. En je sterven komt nog niet direct in beeld, hoop je.

Vergis ik me, of hebben we zondag 1 toch vooral een plaats gegeven aan het eind van het leven? In onze beleving althans. We grijpen naar deze vraag en antwoord bij ziekte, bij sterfbedden en begrafenissen. Wanneer we het als christenen heel moeilijk hebben. Dan zoeken en vinden we troost.

Dat is allemaal heel goed. Juist in die moeiten, als het zwaar is, vinden gelovigen houvast in het geloof, dat Jezus Christus hun Heer is in leven en sterven. Laat dat vooral zo blijven.

Maar toch, hebben we daarmee de enige troost niet een weggedrukt naar de rand van het leven? Wanneer de dood in zicht komt en zich laat voelen in ziekten en pijn. Als het moeilijk wordt en alle zekerheden wegvallen. We leggen dan de nadruk vooral op: in leven en *sterven*.

We zijn graag onafhankelijk, zelfstandig en zelfredzaam. Eigen meester, niemands knecht. Daarom is het moeilijker om de enige troost te belijden midden in het leven. Vandaar de vraag, waarmee ik begon.

"Ik ben het eigendom niet van mijzelf maar van mijn trouwe Heiland Jezus Christus."

Wat kan ik daarmee op de werkvloer, in de klas, in de keuken of surfend over het internet? Wat betekent dat voor mijn opvoeding?

Getroost handel drijven of het land bewerken, kan dat? En hoe doe je dat dan? Wat betekent het dan, dat ik belijd: 'Ik ben van de Heer Jezus Christus?' Wat heeft dat met mijn leven te maken?

Het sterven van de gelovigen staat zeker voor onze aandacht in antwoord 1. Maar het gaat om het leven. In leven en sterven. En het laatste woord is hier het werkwoord 'leven'.

Voor Hem, de Heer, leven. Dus, getroost midden in het leven. Want ik ben van Christus en ik leef voor Christus. Dat is toewijding.

Combinatie van deze twee begrippen brengt me bij het thema:

Troost en toewijding. Ofwel: Ik ben van de Heer en ik ben voor de Heer.

2. Gekocht

De christelijke leer begint bij de Heer. Niet bij mijzelf en mijn gevoelens en overtuigingen.

Het lijkt er misschien op, dat de catechismus bij de gelovige leerling begint. Want u en ik krijgen dadelijk een heel directe vraag op ons afgevuurd:

"Wat is uw enige troost in leven en sterven?"

En ik antwoord samen met u:

"Dat ik met lichaam en ziel, in leven en sterven het eigendom ben niet van mijzelf, maar van mijn trouwe Heiland Jezus Christus."

Daarmee is het hoge woord er direct uit. De christelijke leer begint bij onze Heer, Jezus Christus. En daar ben ik als gelovige vanaf het begin heel direct bij betrokken. Het is geen afstandelijk gebeuren voor mij. Maar mijn vrome 'ik' staat niet in het middelpunt. Ik start niet bij mijzelf. Maar bij mijn Heiland, Jezus Christus. Hij is mijn Redder. Hij is mijn Heer.

Wanneer ik dat belijd, heb ik dadelijk het hart van het evangelie te pakken. Het warme, kloppende hart van de christelijke leer. Onze Heer Jezus Christus is zelf het hart van het evangelie. Want in Hem komt God naar ons toe. Hij nadert ons tot op de huid en tot in het hart. Christus is niet ver, niet alleen de hoge en verheven Heer. Maar Hij is uw en mijn Verlosser en Heer, hier aanwezig.

Dat kun je nooit uit jezelf zeggen. Het is de Geest van Christus zelf, die mij doet zeggen: 'Jezus Christus is de Heer'. Hij brengt Christus naar mij toe. Hij brengt mij naar Christus toe door het woord van de Heer.

"Ik ben van de Heer." Daarmee opent de christelijke leer in de samenvatting van de Heidelbergse Catechismus. Dat is en blijft een onvergelijklijk mooie opening. "Ik ben het eigendom van mijn trouwe Heiland Jezus Christus."

Dat is mijn enige houvast in een rumoerige wereld en een druk bestaan. Dat houdt mij op de been. Daar heb ik echt iets aan. Dat is het grote pluspunt in mijn bestaan, waar ik nogal wat minpunten tegenkom.

Ik ben met huid en haar van de Heer. In leven en sterven. Vanaf mijn vormeloos begin tot mijn laatste snik en daarna, tot in de eeuwigheid. Dat geloof ik. Dat belijd ik met hart en mond.

De catechismus kruipt in zijn openingszin heel dicht aan tegen de woorden van Paulus in Romeinen 14:8. U ziet, dat dit de eerste tekst is die onder dit antwoord wordt genoemd.

"Zolang wij leven, leven we voor de Heer; en wanneer wij sterven, sterven we voor de Heer. Dus of we nu leven of sterven, we zijn altijd van de Heer."

De opstellers van de catechismus, Zacharias Ursinus en Caspar Olevianus, waren nog jonge mannen, toen ze dit leerboek schreven, 28 en 26 jaar oud. Het waren geen domme jongens, maar geleerden in gelovige zin.

Ze plukken echt niet zomaar een tekst uit de Bijbel om bij aan te sluiten. Ze hebben gelezen, dat Paulus deze prachtige woorden neerschrijft in verband met een concreet discussiepunt in de gemeente te Rome. Ze hebben ook gezien dat Paulus het hier helemaal niet heeft over de waarde van het sterven van de gelovigen.

Het gaat gewoon over de vraag: Wat mag je als christen wel en niet eten? Wat kun je wel of niet doen nu je gelovig geworden bent?

Geen onbelangrijke vragen in die situatie van toen.

De kerk te Rome bestond vooral uit christenen van heidense afkomst. De gemeenteleden zijn nog niet zo lang geleden tot geloof in Christus gekomen. Ze moeten echt nog hun weg vinden in de christelijke vrijheid en een christelijke levensstijl.

Sommigen hechten nog aan religieuze gewoonten die ze altijd hebben gehad. Het kan gaan om vegetariër zijn, geheelonthouding en het rekenen met (on)heilige dagen. Ze durven het nog niet aan om nu wel vlees te eten, wijn te drinken of dingen te gaan doen op dagen dat met het vroeger niet durfde. Hun geloof is nog zwak, het bijgeloof nog niet weg.

Andere christenen leven wel geheel uit de vrijheid in Christus. Hun geloof is sterk. Er is in de gemeente verschil van inzicht en van gevoelen over deze dingen.

Paulus' positie is duidelijk. In Christus zijn de gelovigen vrij om vlees te eten en wijn te drinken en op alle dagen dingen te doen. De Heer zelf heeft daartoe verlof gegeven. Want alles is van de Heer.

Maar dat standpunt van de sterken in het geloof moet in de gemeente niet doorgedreven worden. Evenmin mag deze overtuiging veroordeeld worden door wie nog niet zover is gekomen in zijn geloof. Aanvaard elkaar, zegt Paulus. Respecteer elkaars mening en overtuiging. Kijk vooral naar ieders motivatie.

Beide groepen christenen willen handelen uit geloof. Ze leven en handelen in onderworpenheid aan de Heer. Ze danken ook allebei de Heer. Want allen zijn van de Heer en willen leven voor de Heer. Dat is de insteek en de motivatie: luisteren naar de Heer en zijn woord.

Dat geeft ook ruimte. De ruimte van de genade in Christus. De ruimte van de Heer, die het te zeggen heeft in de gemeente en die de macht heeft in de hemel en op de aarde.

'Broeders en zusters,' zegt Paulus, 'besef allen dat u van de Heer bent. Dat Jezus Christus uw Heer is en dat u allen in geloof Hem als Heer van uw leven hebt aanvaard door de Heilige Geest.'

Dan is zo'n kwestie als 'Wat mag ik eten?' niet onverschillig. Maar het heeft een toch niet al te grote plaats in het geloof in de Heer Jezus Christus. Niet meer, maar ook niet minder.

Want, zegt de apostel:

"Zolang wij leven, leven we voor de Heer; en wanneer wij sterven, sterven we voor de Heer. Dus of we nu leven of sterven, we zijn altijd van de Heer." (Rom. 14:8)

Wij zijn altijd van de Heer. In die woorden klinkt geen toon van trots of van partijschap. Maar van troost en van toewijding. Wij zijn altijd van de Heer, of we nu

in het volle leven staan, of dat we het sterven voelen naderen en de dood al in ons lichaam omdragen.

Wij zijn van de Heer. Ik ben van de Heer. Hoe ben ik dat geworden? En waarom mag ik dat in het geloof zo zeggen?

Wel, Christus, mijn Heer, kocht mij. En de prijs was de hoogste, die er ooit in de wereld betaald is voor mensen in slavernij: het kostbare bloed van onze Heer Jezus Christus.

Er is geen duur goudgeld voor mij betaald, om mij aan Christus te verbinden. Maar het bloed van de Zoon van God, het Lam dat geslacht is. De Dienaar van de Heer, die zijn leven gaf als losprijs voor velen.

Paulus noemt dat als doel van Christus' komst op aarde.

"Want Christus is gestorven en weer tot leven gekomen om te heersen over de doden en de levenden." (Rom. 14:9).

Christus stierf en stond weer op om Heer te zijn over de doden en de levenden.

Zo wilde God dat. God gaf Christus de bevoegdheid over alles. Ook over mij. Daarom ben ik aan Christus verbonden, is Hij mijn Heer en ben ik zijn dienaar. Ik sta zodoende op zijn rekening en onder zijn liefdevolle gezag.

Dat is mijn redding. Dat betekent mijn vrijheid in Hem. Dat is mijn troost in leven en sterven. Ik ben niet van mijzelf. Ik leef niet voor eigen rekening. Gesteld dat zoiets zou kunnen.

Nee, ik heb iemand anders als Heer. Niet satan meer. Christus heeft mij juist uit zijn macht verlost. Maar mijn Heer is Jezus Christus, mijn Redder.

Dit is mijn enige troost: Ik ben van de Heer. Dat maakt mijn hele leven anders.

3. Bewaard

Ik ben van de Heer, mag het gelovige kind van God zeggen. Maar dat betekent niet, dat alles nu van een leien dakje gaat in mijn leven. Mijn Heiland bezorgt mij geen luizenleventje. Hij belooft mij geen succesverhaal. Dat zouden wij wel graag willen.

Hoe makkelijker het gaat, hoe liever het ons is.

Maar wij horen onze Heer verschillende keren tegen zijn leerlingen zeggen: "Neem je kruis op en volg Mij." Dat is ook volgen op de lijdensweg. En we moeten niet denken, dat we beter af zullen zijn dan onze Meester. Wat men Hem aandoet, doet men ook zijn leerlingen aan. Daar kun je op rekenen. En je kunt je erin verblijden. Want je hebt dan deel aan Christus.

Er komt soms ontzettend veel op ons af als christenen. Vervolgeningen, moeiten, problemen. Ziekte en dood; afval en aftakeling. Maar ook de besognes van het leven en het zaken doen. De zorgen om dagelijks werk en dagelijks brood.

Het kwaad is niet uit dit leven weg. En ik kan het als gelovige te kwaad krijgen met ontzettend veel dingen. Het kan een last worden, die mij neerdrukt. Die mij depressief en overspannen maakt. Het kan zo zwaar zijn, dat ik bezwijk, omval, neerstort in een donkere afgrond voor mijn gevoel.

En wat heb ik dan aan de enige troost? Wat merk ik er dan van, dat Jezus Christus mijn Heer is? Waar is Hij dan? Vergeet Hij mij soms?

Ik krijg als gelovige in dit leven te maken met aanvechtingen van de boze. Dat is de realiteit, waar ook zondag 1 de ogen niet voor sluit.

Al die aanvechtingen zijn aanslagen op mijn relatie met de Heer. Ze proberen mij van mijn Heer los te maken en terug te brengen onder de macht van de satan.

Maar dit is dan mijn enige troost: Ik ben van de Heer. En ik blijf van de Heer. Ik ben een duur mens. Ik ben kostbaar voor Hem. Want Hij betaalde voor mij met zijn kostbare bloed.

Wat kostbaar is voor jou, daar ben je ontzettend zuinig op. Zo is de Heer Jezus heel zuinig op ons, op zijn volk, op mij en u. Hij verzorgt en koestert ons.

"Hij bewaart mij zo, dat zonder de wil van mijn hemelse Vader geen haar van mijn hoofd kan vallen, ja zelfs zo, dat alles dienen moet tot mijn heil."

Er is volkomen overeenstemming tussen het werk van de Heer Jezus Christus en de wil van zijn hemelse Vader. De Heer doet precies, wat Vader goed vindt. Daar kan ik als gelovige zeker van zijn. Hij bewaakt niet alleen de grote lijnen van de kerk en de wereld. Hij werkt niet alleen op macroniveau. Ook op microniveau in het persoonlijke leven van de zijnen.

Tot in de kleinste dingen, de kleinste details van ons leven is Christus bij ons, is God bij mij. Want wat is er nu meer onbetekenend dan dat ik één haar verlies? Ik merk het zelf niet eens. Er blijven dagelijks haren achter in de kam of de borstel. Of op de vloer van de kapsalon.

En ik krijg misschien grijs haar van de zorgen. (Hm?) Een ander wordt kaal door erfelijke aanleg. Weer een ander als gevolg van een chemokuur om de kanker in zijn of haar lichaam te bestrijden. Dan is haaruitval ineens geen kleinigheidje meer. Maar mijn enige troost is: Christus is er bij. Hij is bij Mij, wat er ook gebeurt. Mijn Vader is bij mij. Christus draagt Mij en bewaart mij voor Zich. Hij blijft mij bij zich dragen als een Herder zijn schaap.

"En niets kan ons scheiden van de liefde van God, welke is in Christus Jezus onze Heer."

Dat schreef Paulus in Romeinen 8:39.

En alles moet dienen tot mijn heil. Mijn heil is, dat mijn leven heel is en geheeld wordt door Christus. Mijn heil is, dat ik van Hem ben, mijn Heiland Jezus Christus.

4. Bereid

Ik ben van de Heer en ik ben voor de Heer. Die beide uitdrukkingen heb ik bij Paulus vandaan in Romeinen 14.

Paulus zegt tegen de broeders en zusters in Rome: "Niemand van ons leeft voor zichzelf. Niemand van ons sterft voor zichzelf. Wij leven en wij sterven voor de Heer." Het is voor de Heer. Want wij zijn voor de Heer.

Dat geeft ook de relatie aan met de Heer. En de gerichtheid van ons leven en ons sterven. Het is voor de Heer. Wij zijn in leven en sterven aan Christus toegewijd. Hij is het centrum en het doel van ons leven.

Ik ben voor de Heer. Je kunt dat korte zinnetje met heel verschillende accenten lezen.

Zo bijvoorbeeld: Ik ben van de Heer Jezus Christus en daarom ben ik er nu ook voor Hem. Ik leef voor Hem door de kracht van de Heilige Geest. Ik ben de Heer toegenegen. Ik ben Hem toegewijd. Een toegewijde dienaar van de Heer in de hemel.

Ik ben voor de Heer. Je kunt er ook iets van een keuze in horen. Ik ben vóór die en die, zeggen we soms. En ik voor iemand anders. En je brengt je stem uit. Dat keuze-element zit er ook een beetje in. Ik ben van de Heer. Hij kocht mij met het duurste betaalmiddel ter wereld. Daarom kies ik in geloof ook voor deze Heer. Ik wil Hem volgen en Hem mijn liefde en mijn genegenheid geven. Ik ben de uwe, Heer, ik ben u toegewijd. Daar kies ik welbewust voor. Nee, niet in eigen kracht. Ook niet als eerste. Maar omdat Christus zelf mij heeft gekozen om zijn knecht te zijn, zijn leerling en kind van God de Vader. Dat is het werk van de Geest van Christus in ons, zegt de catechismus. *"Daarom geeft Hij mij door zijn Heilige Geest ook zekerheid van het eeuwige leven en maakt Hij mij van harte bereid om voor Hem te leven."*

De Heer Jezus Christus zelf maakt mij bereid om voor Hem te leven. Van harte zelfs. Dat is zijn werk. Dat is een grote verandering, gezien mijn afkomst en mijn vorige baas.

Ik ben voor Hem. Dat doet Hij bij mij, geloven we vast en zeker. Dat bereid zijn houdt in: genegen zijn om voor de Heer te leven. Zaak van het hart, dat geheel op de Heer gericht is. Maar bereid zijn houdt ook in: klaargemaakt worden, klaar zijn om voor de Heer te leven. Door de kracht van de Heilige Geest. Gemotiveerd en inzetbaar in de dienst van de Heer.

Voor de Heer, Hem van harte toegewijd. Op elke plek, waar je komt in je leven. Op je werkvloer, op de beursvloer. In de klas en voor de klas. In de keuken en surfend over het internet. In de opvoeding van je kinderen, alleen of met zijn tweeën. In de gemeente en in de maatschappij. Je kunt het zo gek niet bedenken. Ja, tot over de dood heen.

Je bent er voor Christus, omdat je van de Heer bent. Aan Hem geheel toegewijd. Dat betekent, dat je anders tegen de dingen gaat aankijken. Je ziet meer dan de andere mensen. Want je ziet je Heer overal aanwezig. Je ziet Hem in het geloof overal achter. En op Hem richt je je dan ook. Je leeft voor Hem samen met je gezin, samen met de gemeente, samen met alle heiligen.

Overal waar de Heer is, sta je op heilige grond. Net als Mozes bij de brandende braamstruik. Zo nabij is de Heer. Geen voetstap doe je buiten Hem om. Dat is niet eng. Dat is niet bedreigend. Dat is juist je geluk, je enige troost in onze kille en hectische maatschappij.

Toegewijd leven is gelukkig leven. Want, ik ben van de Heer en ik ben voor de Heer. Dat is het grote pluspunt van mijn leven. Mijn enige houvast. Gaaf hè?

Amen